

(בג) *iomphar (ב) לא הכנין מיום-טוב בראשון ל'שנוי בשני ימים טובים של פלויות (כל בור). רצין לעיל סיינן שי כל דיני מקצה:

הַלְבּוֹת יָמִן טֻוב סִימָן תְּצָה תְּצָה

(בג) *iomphar (ב) לא הכנין מיום-טוב בראשון ל'שנוי בשני ימים טובים של פלויות (כל בור). רצין לעיל סיינן שי כל דיני מקצה:

תצטו דינני יום טוב שני של גלויות, ובו ג' סעיפים:

א פְּסָחִים נ"ב בערך א
הרבר נתן בר אסיה

א **בגדיות שעושין שבי ימים טובים מטבח.** כל מה שאסור בראשון אסור בשני, [*] (א) ומבידין (ב) לבי

באר היטב

בדילמא שביק הרעים ונוטל היפים ומטלטל מידי דלא חוו וכמ"ש סימן תשע ז' ליהנין. ע"ג דלקון סימן תקח פסק דאוסף להכין מ"ט

אשנה ברורה

בשִׁין הַמְּקָם שֶׁבְּרֹעֲתוֹ לְאַכֵּל. וְסִירְתָּם, דִּכְיָנִים שֵׁה
מַחְמָת מַעֲשָׂה שָׁעַשָּׂה בָּהּ לְהַזּוּם, כֹּגּוֹן גַּרְגּוֹת
צְמָקִים שְׁהַעֲלָם לְגֹד לִיבְשָׁן, (ל) או אַפְלָה פָּרוֹת שָׁאַקְנָסִים
לְאַוְצָה, הַרְיָה הַקְּצָם בְּיַדְםָם לְפִיכְיהָ, לֹא סָגִי בְּכָנָה קְלָדוֹה
מַחְמָת צְמָקִים פִּיסְמָן. וְלֹאַלְכָה יְשִׁילְתָּה כְּפָה הַפְּרוֹת שֶׁבְּרֹעֲתוֹ לְאַכֵּל
בָּהּ פִּיסְמָן. (ל') לעַבְנָן גַּרְגּוֹת צְמָקִים שְׁהַעֲלָם לְגֹד, בְּכָרֹות שְׁפָכְנִים
לְאַוְצָה, אַפְשָׁר (ל') דִּשׁ לְסִמְךָ (ל) אַפְכָרָא קָחָה. עַזְנָן אַוְרָה בְּלָה:
(כג) וּמַמְּפָר לְהַכְּנִי'. רֹוֶחֶת לוֹמֶה, דְבָגָנוֹן הַשְּׁלָרָה וְאוֹצָר,
שָׁאַנְיָן אַזְרִיךְ לְעַשְׂוֹת מַעֲשָׂה וּבְאַמְרָה בְּעַלְמָא נָרִי בְּכָנָה, מַמְּפָר לְהַכְּנִי'
אַפְלָה בְּיַדְמָטָוב גּוֹפָה מִיּוֹם אַחֲרֵי חַקְרֹרְבָּן(30), רַמְמָה גַּבְשָׁךְ: אִם יוֹם
שְׁנִי קְרַשׁ הַרְיָה כָּל וּמַמְּפָר לְהַכְּנִי', אִם הַיּוֹם קְרַשׁ וּמַמְּפָר חַל גְּרִי^{לְאַלְכָה}
אַיִן אַזְרִיךְ בְּכָנָה קָל, גַּמְצָא שָׁאיָנוֹ קְמָקָן שָׁום דָּכָר בְּבָכְנָתוֹ
קְלָל אַסְפָּר עַלְיִי; וְהִיכִּי אַסְרִיקָן בְּכָנָה מִיּוֹם טָוב לְחַקְרָבוֹ, הַכָּא שָׁהוֹא
נְעוֹשָׂה מַעֲשָׂה, דִּקְיָשָׁן שְׁאָלָה מַרְתָּה הַל גַּמְצָא שָׁעַשָּׂה מַעֲשָׂה בְּיוֹם
טָבָב לְצַרְעָה, וְכַהְהָא דִּסְמָן תָּקָג, עַזְנָן שָׁם [וְ]קָנְבָמָקָה דְּבָכְלִילָה
חַיִּים. (ל') כֹּגּוֹן פְּגָנָעַת קֻמוֹתָה לְחַקְרָבוֹ אַלְעָמָדָן וּמַן מַעֲבָרְבִּים-טוֹבָן. וְלֹפִי זה, לְפִי
מה בְּמַקָּה שְׁבַבָּנוּ הַחַמְרִי בְּמַקָּה דָּאַקְזִיאִיה בְּגִינִּים, כֹּגּוֹן גַּרְגּוֹת
צְמָקִים, שְׁאַרְיךְ לְרַשְּׁם, (מ) אִם שָׁכַח לְרַשְּׁם בְּעַרְבִּים-טוֹב וּבְנַפְרֵר

ר' שמעון מחר חל ונמצא שעשה סיימון בקיום דינומ-טוב לברך כל:
א (א) ימונין וכו'. וא-ע-ל-כְּבָד דעכשׂו (ב) בקאיין אנו בוקביוות
 כתחש לפי היחסשות שבקניין, מכל מקום חישוח קשוחים שפאה
 מרבד נזרות רוחתנו בוגלותו לשחפה תקשבעון ויבוראו לישות
 כתחש פלאן חסרי (ה' כטב' בקביום קראשנויים) (ב) למי שמויל לו.
 בבחוץ-לארץ⁽³⁾ (ג) ואכלו צול בו ברבר שהוא מושם שבוט או בתחוותים
 בכם זויד, (ג) ונפלו צולו קרבן האחרונים, ואכלו חלל עלייה
 קרבן, גשי קניין אותו. וכתבי האחרונים, כל מה שאסרו בראשן אסור בשגנין.
 עכברים (ג) וגנבתך באפקרים דינומ-טוב שני חמוץ בזעה מיזומ-טוב ראנזון,
 (ד) וגנבתך ראשות אין גנין רק בעבר על אסורה דאנזיאן, אבל
 קובקזים טוב ראנזון אין גנין רק מלקון אותו מכת-מדות, מה שאין
 על שבות ראנזון שני; והטעם, מושם דינומ-טוב שני כל עקרו
 בזעה בזעה;

שער הצעיר

“םַשְׁעָרֹתִים שֶׁהָוּ בְּקֶדֶם בְּכָל מִקְאָה, וְכַדְמָקָה מִתְּבָרֵךְ הַמְּפָאִיד וְכַדְבֵּל” (⁶) דָבָרִים, רַכְלִי גָּאוֹן לא יָחֹר בּוֹ (מִאֲרוּיָה בְּיֵצֶה דָּר, וְפַגְעָן אַבְּדָה בְּבָבְסָרָה אַחֲתָה אַיִלָּה), וְכַדְבֵּשִׂין כִּי קְסִמְמָן תְּצִוָּעָ שְׂעִיר ⁷ גַּבְעָן יְזִימָה וּמַזְכִּינָן שָׁאָמָר יְהָה זָהָה.

דָּאַגְנִינוּתָה קְדִים אֲפָשָׁר לְלָא שִׁיאַכְנָה גַּמְצָה הַאֲכָה, וְכָמוֹ שָׁעַד עַל הַזְּנִינָה הַנְּנוּ פְּאַלְמָלָה וּמַפֵּס לְהַמְּרוֹר בְּמִקְאָה כְּרֻם-טוֹב, שְׂכִיחָה עַמְּדוּתָה הַלְּגָנָה וּפְעִזָּה, וְבָנִין בָּאָרוֹת הַלְּבָהָה (⁸ כְּמַה מִפְּרִירָמִים גְּדָרִים אֵת יָא וְכֵן קְמָבָה הַאֲרָבָה); (⁹) (בְּ) רַכְבָּם בָּקָר אֲמַחְלָות יְמִינָה, וְהַאֲגָבָה קְפָחָה דָּר בָּבָ: (¹⁰ וְלֹא שְׁקָבָה:

[*] וקנדיין כו'. עזין בתקשות מחררי סלר סיון יא גנדון חם שהתייר להפליג באסיה קילומטוט שמי של גליות אם קנדיין אותו בידן הקולול:

באור הלכה

הקטן גוגטן מלחיקין, אבל הקטן בפיהו קעבנין רישפה וכוי, עד
קאן לשונו, ומפילה אציך לחיות הולבה בחכמים. וכן נפאיי אאריך בז'ה ברך כי
עמדו ב' וברך לא ד' רקעתו נועה לפסק בעקבם, וזה לשונו שם: וזה חכם אומרים
עד שילשומ, רצוי לומר, ששלשה הקטן סמן ואמר מפאן ועד באן אמר גועל',
דאכעא להו אין קרייה, ואער-על' בע' דיקאאנן ייש ברייה, הקטן
שאמני דהוואל ולן קוּן לאגנער, דילמא אמי לאקאלט'ויל ולא גער בראעטו של מנט
הכדי כי נאיג אונגע אפלל' דרכען זיין געט' ניטל' געט' רישס לא
מונגן, דזאקאנ אומר קרייה געט' זיין געט' לה וויש לו קטן טבע
עניא, דיקל פוח' בא' שטס לא דע' קרטן זונען זונען דה פרש
הקרוא' לעילו, ומיהה, אם בטיחת ההוא בונירית, אף ר' שאי האה בעך וויעי לה
קושרין, ולא אלי לאפוקין אלא קמאן גאניג מוטל' ולא בער בריך איזה מנט וויכר,
ומפני זה איני אומר דהלהט' קראגען ובקאנט' ניטל' גער וויבס גלבד' קרבינט, עד
קאן לוזו. ובפני זו הטענו פער' דריין ולא הי' להחמיר סקרבר אורהינה, וכן
דעת פון-ארכטום ופער' קש' אוכן בפרשות עזענידם לחומרה דלא שיך טעם של
הקאדי, וכן טעם של התופת דאקטיאז בז'ים לא שי' בז'ה קל'לה, וגם טעם
של הפאנגר ארכטום לא שי' בז'ה נלב' לטעם קרא'ה תעיל', סטמיהו ליהקל. ובבביה'
מאיר נטה לאט' לטל' בצל' גאניג בז'ן דהווא לא דען דרבנן, ובפשתית' סח'ת' מה
המחבר בסימן שי' סער' ה. ווד' עוד, בפרשנות קרבינט משמע דרישום קאמור
בז'ה הוא כב' בז'ה וזה איני מוטל' גער' זיין גער' פער' לא שי' בז'ה זה' הו',
שהם שואל' נתקפה איז'ים גאניג נדרין, בפרשנות קרא'ה
ה'לע'ן, עלון צויר לאט' לטל' תפוקת, וכן משמע מדרבי' תייר'ו'ס' בסיטין ותיה,
ען שם, וזה משמע מוצב' קרא'ה לעיל' געט' ווועץ אספנת' קרא'ה לאזאיה אוניכ',
ען שם היטובן, ואעריך עין. וווען מה שכתב קרא'ה בז'ה בקטוטס אחרון: * ופער'
לבקין וכו'. ען' מונה בז'ה השם בז'ה שטמבו' במקצת' בז'ה בז'ה בז'ה
מדרבין קאנל'בו' שפנוב' בשאל'ה שא'ה זוז' וו' נוקבי' קרא'ה וזה מושב'ת הקאנטום,
והשב' בז'ה קרא'ה דאסא לאיגור ה'למא מטלטל' ושבק, פון' תרגול'ת
קעט'ת' לגיל' בעזים, קנא' מוקו' ודי' דאסא, קרא' קרא'ין בז'ין שדק' דלא ספי' לוז
בז'ה אני נוטל' לטל'ר, עד' דצ'מר' בז'ה האני ווטל', אבל בז'ה קרא' אחר דיקא
למאנדר הא' גונקה, בגין עצים פרות' של אוזו, ודאי מתייע' זומני' בז'ה קרא'ה
דאכערין ממה'גש'ה, עד' באן לשונו. קא'ו בז'ה קרא'ה גער' זיין גער' לופר' זה
זה', אס'ור לומר בז'ה בז'ה. וכן נחשך אמר קרא'ה המש' שטמבו' בז'ה קרא'ה
בז'ה אוניכ' לטל' קאנל'קון, אב' דאסא ר' זאניג בעיל'ה'ים. עד' ר' שטונ' וואלא'ו' קרא' מהו'.
שחר' מוקה בז'ה בז'ה לאפוש' ר' פער' פער' מקר'ל'ים דאשא אומר' זה' עופר'
אמיריה בז'ה בז'ה לאפוש' ר' פער' פער' מקר'ל'ים דאשא אומר' זה' עופר'
בדוחוק' זאניג נוע' בצל' קאנל' קאנל' קרא' לא לא' לשונין שא' קש'ב' אוא' לטל' בז'ה
וועיז, דרבנן של' חל' עזע'ר'ים טוב' למיש' בעקב' חוויל'ין, קרא' לא בז'ה גס' בז'ה
טובי איזה פהן צויר', ואס'ען אמא' אס'ה' קרא' לא' קאנ' געט' בעיל'ה'ים מיז'טוב
לבקערין' קרא' און צויר' אלא אמא' פער' בז'ה? נאיל' דרבנן דרואה' לפקין בז'ה
ובוב' גופא, ובבה אין להו'ה מילא' וח' ברבר'ז'ס' בז'ה למשמש' כוי, דורי'ו' והא

(ל) **חוּפָה:** (ל') בן נוֹחַ מִפְגָּשָׁא בְּקָרָם, וְעַל־פְּרַטְקָה דָּרְיךָ לוֹמֶר בְּן דָּרְתָּה נְבָרֵךְ.
 דָּלָה חֹזֶה בְּקָרָם, חִילְשָׁן דָּלָה אֲלָמָּלְכִּי וְלֹא צָמָר בְּקָרָעָתוֹ תֶּלֶל מִקְמָה עַד שִׁירְקָה
 לְהַקְמָה, פִּין דָּקִים אֲוֹתִים לְלֹא אַדְם אִימָּא לְמַמְשָׁ שְׂלִיטָלִיל יְנִיעָה שָׁרָבָרְךָ
 וְאַתָּה מִתְּחַסֵּד מִתְּחַסְּדָה קָאָרִי מִכְּחָה דָּלָה חִישָׁ לְהָזָה, וְלֹא דְּמַיְּלָוִים שָׁאָנִים גְּבָרִים וְבָרִים
 אַזְמָן רְאוּתָה: (ל'') הַקְּכָא אֶל שָׁקָד הַקְּהָא יְנִיעָה גַּעַשׂ, וְגַם קְבָרָתָה קְבָרָתָה מֵשָׁס
 הַכְּלִי מִשְׁסָּס בְּכָבֵן הַזָּה אֶל קְרִירָה קְרִירָה בְּקִידָם, וְגַם דָּרְהָא מַלְאָה דָּרְבָּן: (ל'')
 בְּקָרָם וְאֶל עַצְמָן שְׁרוֹשָׁם, וּבְסִבְתָּה מִתְּאָרֵי מִצְדָּרְךָ לְקָלָל אֶפְלָוּ בְּקָרָרָה וְצָרָרָה
 בְּקָרָם שְׁעִירָה דָּשִׁיגָה בְּמַנְגָּה וְלֹא זָכָר קָלָעָן עַצְמָן רְשָׁוֹת: (ל'') סְמָךְ מִתְּחַסְּדָה
 (ה) בְּקָרָא בְּצָהָר דָּרְךָ. וְעַזְנָה תְּשִׁבְתָּה הַאֲנוֹתִים לְיִרְקָן אֶל שְׁמָבָה אֶלְבָה עַזְנָה
 וּמִגְּנוֹא אַבְּדָהָם בְּשָׁמָן שָׁוֹן, עַזְנָה לְבָה כְּפִירָה

הלוּכוֹת יוֹם טוֹב סִימָן תְּצָה תֶּצֹׁו

כיאורים ומוספים

ירושר (סוף הלכות ספירת העمر ע' 98) בשם הרב מרגשברג שיש כח ביד חכמים לעשות יום טוב או להיפר, כדירש הגמורה (ירה כה, א) מהפסק "אללה מועדיך" ד' אשר תקראי את מקראי קדש" - "תקראי אקם". ומבראשית ש"ע הרוב (מדורות סי' א ס"ה, ונפסה בתחלת ח"א), שהדורשה העלינה של היום טוב שורה בחוץ לאין אף ביום טוב שני.

(3) ובטעם הדבר שאין צריך להנוג בארץ ישראל יום טוב שני, אף שגם שם יש לחשש שלא רצוי חכמים לחדש מגה, אלא ורק ברפי הריה⁽⁴⁾ שהוא ממש שלא רצוי חכמים לחדש מגה, אלא ורק להניח את המנהג שהיה קיים בזמנן שקידשו על פי הראייה [ונכן משמעו בלשון המשג'ב שבכתב 'שהניבו המנהג כמו שהוא בימים הראשוניים].

ואף לעתיד לאב, בשיבנה בית המקדש, כתוב החותם סופר (שם) שנינאגו המקומות החרוקים מאין יישראל דין יום טוב שני, וכן כתוב המנחה חינוך (מצעה שאות ז). אכן, דעת הגראי'יש אלישיב⁽⁵⁾ (הערות ביצה ד, ב, וביאורים ועיגנים ביצה ע' צג) שבominatorו שהוחדרו טלפונים, מכוניות ומטוטים, אין מקום שאי אפשר להודיע לו מיד על קידוש החודש [חוץ מרראש השנה], ולפיכך ינוגו כל העולם יום אחד בלבד.

(4) ובטעם הדבר שאין הנוגים יום טוב שני אלא בחוץ לאין, אף שגם בארץ ישראל בימים הראשוניים היה מקומו שללא היו שלוחין בית דין מגיעים אליהם עד עשרה ימים משעת קידוש החודש [בשיעור הנהן שמרاش החדש תשרי עד יום היכיפרים], כתוב הריטב"א (ריה י, א, וסוכה מג, א) שהולכים זהה אחר הרוב, ולפיכך בארכן ישראל שלרוב המקומות הגיעו השלחחים תוך עשרה ימים, ונוהגים בכל מקום יום אחד, ובחווץ לארכן שטור פרק זמן זה לא הגיעו השלוחחים לרוב המקומות, אך שהיו מקומות שהטפיכון שלשלוחחים להגיע אליהם, נהוגים בכל מקום שני ימים טובים. וכן כתבו רב סעדיה גאון ורב האי גאון (תושות הגאנונים דפוס ליק סי' א, ספר אוצר הגאנונים ביצה ד, ב), שבארץ ישראל נוהגים יום אחד ובחווץ לארכן שני ימים. וכן מבואר בהנירן (מצעה שא) שככל ארץ ישראל והגמים יום אחד לגבי' חוץ לאין, ראה מה שכתב שם).

מאייר, הרמב"ם כתוב (פ"ה מהל', קידוש החודש ח"ט - ד"ב) שאף בארכן ישראל במקומות שלא היו מגיעים שלוחין בית דין בזמנן שקידשו על פי הראייה, יש להנוג בהם יומי טוב שני, וכברבו נקבע שות' מהורי'ץ צהලן (ח"ב סי' רט), שות' שאילת יעב"ץ (ח"א סי' ק"ה ד"ה ובduckתי ד"ה עדחה) והברכי יוסף (ט"ק ח"ט), והוספה, שאף במקומות בארכן ישאל שפק אם שלוחחים היו מגיעים אליהם, יתכן שצערין להנוג שני ימים טוב, וכך רב אנשי העולם נראה מה שכתוב לענין צפפת, שנוהגים בה יום אחד, ושכנן מבואר בירושלמי⁽⁶⁾. אכן, החוז"א כתוב (או"ח סי' קלב ס"ק א-ב) שאף לדעת הרמב"ם יש להקלה במקומות המטוספוקים שבארץ ישראל ולנהוג בהם רק יום אחד, וכן כתבו בספר מראוי קדש (פסח ח"ב סי' נז) ובשות' אויל צזין (ח"ג פ"כג' תשובת י"ב).

ובטעם הדבר שככל ארץ ישראל סמכים למשעה על דעת הריטב"א ונוהגים רק יום אחד טוב, כתוב החוז"א (שם ס"ק ב) משום שבידים ררבנן הולכים לפי הדיקל [cmbavor בגמרא ע"ז, ז. וא. ולהלכה, ברמ"א (חו"מ סי' כה ס"ב)], ועד, שאף המקומות שהתייחסו רק בזמנ האחרין, יתכן שגם בזמנן שקידשו על פי הראייה היו מושיכים [נחרבו] והוא שלוחיים מגיעים אלהם, והרי במקומות המטוספוקים גם הרמב"ם מודה שאין ונוהגים אלא יום אחד המשך במילאים עמוד 50

[משנ"ב ס"ק נג]

מפרק לתקין אפלו ביום-טוב גופה מיום אחד לתקרו⁽³⁾ וכ"ר, אס"ר לחששות שום סיכון לתקין פרות ליום-טוב ש"ג⁽⁴⁾.

(30) אמנם, לענין המכנת עירוב תחומיין ביום טוב רבפה שוניה שביתה, אלא ורק החשוב בן בלבו [cmbavor בתב השו"ע שם לגבי המכנת מיום טוב לשבת]. ובבאיור החילוק כתוב השו"ע שם לגבי המכנת י"א על פי הגمراה (ביביצה ז, א), שkninitiy שBITAה חמורה יותר מההכנה המבווארת כאן, מפני שהיא קנית רשות.

(31) וגם עבר ונעשה סיכון בפרירות ביום טוב ראשון, כתוב השו"ע הרוב (ט"ז) שמותר לאוכלם ביום טוב שני, מפני טלא תיקנו חכמים להנוג יום טוב שני אלא מחמת ספק, ולכן אם יום טוב שני הוא חול הרוי לא הייתה המכנה מיום טוב ראשון עבورو, ואם הוא קודש נמצאו יומי טוב ראשון חול הוא, ומותר להזכיר בו ליט טוב שני. ולפיכך אך שלכתהילה אין להזכיר ביום טוב ראשון המכנה גמורה. וכן מ"מ בדיעבד אם כבר הזכיר, מועילה ההכנה להתיירים באכילה. וכן מבואר בביב"ל לעיל (ס"י תעוז ס"ב ד"ה מפני) ובמשנ"ב ל�מן (ס"י תקבה ס"ק ו) לענין מי שעבר והניח עירוב תחומיין ביום טוב ראשון עבורה יום טוב שני, שבדייעבד מועל העירוב.

סימן תצו

דיני יום טוב שני של גלויות

[משנ"ב ס"ק א]

ניבורו לעשנות קפר מלא ומלא חפר⁽⁵⁾ וכ"ר, ועל-כן הגינו קרכז⁽⁶⁾.

(1) ואף חוג השבעות שתמיד חל ומוט חמישים יום אחרי היום השנין של פסח שבו מתחלים לטפורה העומר, וגם בזמנן שקידשו על פי הראייה לא היה שפק כל מני זמנה, כתוב החותם שמ"מ תינגן ביצה ד, ב ד"ה אמר, שות' או"ח סוף סי' קמ"ה פסח וסוכות, אף שאין שפק חכמים לנוגו בו שני ימים טובים כדרין פסח וסוכות. כל שווים השני אין יום טוב, כדי שלא להקל בין יום טוב ליום טוב. והוספה, שכן שתיקנו חכמים לנוגו בשבעות יום טוב שני בתורת דאי ולא מחמת ספק, חמור יום טוב שני וזה מיום טוב שני של פסח וסוכות.

וגדר חיוב שמירת יום טוב שני בזמנינו, כתוב השו"ע ל�מן (ס"י תעוז סי' ג) שהוא בתורת ספק, שהוא יום זה הוא יום טוב, ועל כן אם יש עד שפק, בגין אם דבר מסוים נחשב כמקצתה, מctrוף שפק זה לטפוק אכון, כתוב המשג'ב שם (ס"ק י) שיש חולקים על השו"ע בזה, וסבירים שכן השווים אלו בקיים בחשבון הזמנים ויזדים בודאות שהיום השני הוא יום חול, אין התקנה בתורת שפק אלא בתורת דאי, שחייבונו חכמים באופן מוחלט להנוג מכנה אבותינו, ולענין הלכה כתוב שיש להחמיר בדבר, אלא אם כן יש בך הפסד גדול.

ולענין מי שמשופק אם נטל לולב או שמע תקיעת שופר ביום טוב שני, כתוב ל�מן (ס"י תקעה ס"ק ה) שאינו צריך לטלול לולב או לתקוע בשופר, כיון שגם יום טוב שני אינו אלא מדרבנן, וספקה דרבנן לקלала.

(2) ומה שמיוכרים בתפילה שווים זה הוא חוג ומוקרא קדש, sclacbarה ראהה הדר בשר שורי בעצם הוא יום חול אלא שקבעו חכמים לנוגו בו דאי יום טוב מוחש שמא ישתחח החשבון, כתוב הלקט

מילואים

הלבות يوم טוב סימן תצה

המשך מעמוד קודם

שהדרך לעשותו ליותר מום אחד, מימ' בשעה"צ לקמן (ס"י תק"ד ס"ק לב) כתוב בשם האיזר, שעיל מלאכה שהדרך לעשotta עברו שנים או שלשה שנים, בגין חוויתת תמכא, לא גורו הכם' לפ' השיטות שהאיסור הוא מורגןבן. אלא אם כן הדרך לעשotta עברו ימים רבים, והוסיף השעה"צ שכן משמע ברמב"ן.

ס"ק (ב) שמתעם זה לא היו חכמים אוטרים, והויל וויבן שיבאו אליו אורחים ביום טוב ויצטרך אוכל עבורים, ובמברא בגמרא (פסחים מו, ב) לגבי האופה מום טוב להול שאינו לך, משום סברת האיל, שירוכן שיצטרך למאכל אם יודנו לו אווחטס.

(ל) ואף שלפי דבריו כאן לכורה נאסר לעשות ביום טוב כל דבר

הלבות يوم טוב סימן תצה

המשך מעמוד קב

(ס"י רבנן ס"יד ד"ה מותר) שימוש מהרמ"א שם שמותר לקחתם מהנכרי ולנעלים, כשם שמותר בשבת. אך, במשניב' לקמן (ס"י תקפו ס"ק פח) מבואר שהדריך תלי של מי הכלוי, שאם הנכרי עשה שופר מקין של, אין השופר נהשכ' במלול, ואם הקרן של ישראל, דין גנול' גנול' גנול' (ס"י תק"א ס"ק ל"ה). והחוורא (שם ס"י מד ס"ק י') כתוב לגבי געלים שעשה נהשכ' מוהפריו ביום טוב, כתוב לקמן (ס"י תק"א ס"ק ל') שידם יטום טוב בונלו.

למצאותו, כתוב בביבה ללקמן (ס"י תרלה ס"ב ד"ה ובוים טוב) בשם הפטמי, שאם נפל על השולחן ומפריע לאכילה, אם אפשר לנער את השולחן עד שיטול ממו נוי הסוכה, יששה כה, ולא יטלטנו בידיהם.

[משניב' ס"ק י"]

קמיהדרין על-קל-פְּגָנִים בְּמַקְאָה דְּנוֹזֶל⁽²⁵⁾ וככו', מקל מוקום בזום טוב אין להזכיר על-קל-פְּגָנִים בְּמַקְאָה דְּנוֹזֶל⁽²⁶⁾; ולפי זה אין לטלטל עצמות שנגנפְּרוּ מֵהַבָּשָׂר בְּיּוֹם טּוֹב, כיון רואין גם לאקסם⁽²⁷⁾.

(ס"כ) אומנם, לגבי נכרי שלון מעצמות ושללות הנמצאות על גביו, כתוב לעיל (ס"י שח קטנו) שבשבת מותר וגדור אוותן על ידי ס"כ, אם ציריך להשתמט במקום בו אין גנוזות, אבל מובהר בביבה ל' לקמן (ס"י תולח ס"כ ד"ה ובוים טוב) שיש אמרות שמותר להסיר מוקצתה בודדים בגין שהוא לצורך ואכל נפש [cmbואר ברמ"א לקמן (ס"י תקט ס"י)], ושלעדת ומגש של עארת השולחן עד שפלו אסם (ס"י תקט ס"י), ורואה מה שכתבו בידיהם, כיון שנחשה בת שגרף לרע, והין יום טוב שבשבת לעין גף של רע, cmbואר בשוע' לקמן (ס"י תקט ס"י), ורואה מה שכתבו בסי' שח שם.

ולענין דין נולך בימים הנטיטים מהמונקמי גשם ושלג, ראה מה שכתבנו לעיל (ס"י שח ס"ק קה וס"י שח ס"ק ל"ה).

(ס"כ) ואף שאין האודם אוכל עצמות, ביאר לקמן (ס"י תק"א ס"ק ל') שעזמו.

וכב בשעה"צ ללקמן (ס"י תק"ה ס"ק א) שליחת הנג"א נחשב הא כמייקעה, כיון שדין הבהמה ממיקעה, ולעתה האיר שאר אהוריים דין חלל בונלו, כיון שהבהמה עמדת לחלייה ולא לאכילה. ולענין החליט של בהמה שנשחתה ביום טוב, ראה המשיב' לקמן (ס"י תעט ס"ק טו). ולענין בהמה שנשחתה ביום טוב ונמצאה טריפה, ראה המשיב' לקמן (ס"י תעט ס"ק נא).

וקורה שנשברה ביום טוב, כתוב לקמן (ס"י תק"ב ס"ק ב) שנחשה בת דיא נולך, כיון שהחלה התחה בכלי, ובכשברת אינה אלא חתיכת עץ בלבד. וכן לגבי כלי שנשבר ביום טוב, כתוב בשעה"צ שם (ס"ק ב) שישו נולך. אך, אם הכליל שהסביר אווי לשמשום, ורק שח ס"ו ד"ה לשימושו כמלאתו הראשתונה, כתוב בביבה ל' לעיל (ס"י שח ס"ק ד"ה לשושן) שרך לדעת המג"א נחשב הוא בונלו, ולעתה הרבה אהוריים מכיר דרייך ורואה מוכחה בדרורי האחרונים, מימ' סוגיות הגمرا מכיר כברורי המג"א, ונשר בצע"ע.

וכי שעשו נכרי ביום טוב, כתוב בביבה ל' (שם) שבחדאי נחשב הוא בונלו. אך לגבי געלים שעשה נכרי ביום טוב, כתוב בביבה ל' לעיל

הלבות יום טוב סימן תזה תצנו

המשך מעמוד 204

(ברק, ולא עשה כללות דאייריאדים ביום טוב שני, אך לא צבה בשעה"צ ללקמן (ס"י חמ"ב ס"ק ג) בשם השוער הרב לגבר הומנה יתים, ובן כתוב השוער הרב (ס"יד), ובקרוואות ח' לגב כל שמעיל הרובר. וכן הנקה מהמתן שאן דעתו עלי, ולא הקצחו ביזים, דבר הנחשה במקומה מהמתן שאן דעתו עלי, וכך נחשב הון כיכול בוגן בהמה העומרת להילבה ושור העומרת להרישה.

לשיטה, ניל'. והוסוף, שער ששולחים היו מיעט אללה התההבה, נגורים המקומות החדשים אחר המקומות שכבר היה קודם לכן, ונוהגים כולם יום טוב בלב, שאף על פי שמדריר דרייך ורואה מוכחה בדרורי האחרונים, מימ' סוגיות הגمرا מכיר כברורי המג"א, ונשר בצע"ע.

וכי שעשו נכרי ביום טוב, כתוב בביבה ל' (הו) שן יומ' טוב פ"ג ס"ק א) בבני אגן, לעצמו החמורי החוורא (הו) שן יומ' טוב פ"ג ס"ק א) בבני

מילואים

הַלְכּוֹת יוֹם טוֹב סִימָן תֶּצָוָה

המשר מעמוד קודם

לפי דברי החז"א הניל' [שtheta את הדבר ב��rst מערדים], ומטעם זה כתוב הגראפ' עפשתין (מועדים ומנמים שם) שאנו ש商量רא דיה נרא להחמיר בה, מ"מ כיון שהגראפ' טוקצינסקי היקל לפי החז"א, יש להקל בדבר משום שדין יומם טוב שני אין אלא מספק, וכן כתוב בספר מקראי קודש (פסח חיב סי' נח אות ב) שדין איליה בארץ ישראל.

מאידך, הגראפ' קיניבסקי (דריך אמונה חיב פ"א מהל' תרומות ציון הילכה ס"ק קס) כתוב בשם החז"א שדין איליה בחוץ לא-ארץ בהדאות נון מובה בארכות רבנו ח"ב עמי' ששה בשם החז"א, וכן כתוב בש"ית אויר ליצין (חג פ"כ"ג תשובה י). והוטיף הגראפ' קיניבסקי (באוור הילכה שם ס"ז ד"ה מאשקלן), שאנו ראייה מהשמות העבריים של הערים בזמנינו שכ"ר היה שם משלם. והעת הגראפ' קיניבסקי (ארחות רבנו שם) שהדבר ספק, וכן דעת הגראפ' אלישיב (יום טוב שני כhalbato פ"ח הי' יא) שכיון שהדבר ספק אכן להקל שם בעשיות מלאכות ובחמץ בפסח, ואף הגראפ' אוייערבך שכחוב (שוו' מנוחת שלמה שם) שאנו לנווג באילת לא-יום אחר, חזר בו והסתפק בדבר יומם טוב שני כhalbato שם).

אכן, אדם שנוטע בארץ ישראל לאילת לחג [ואין דעתו להשתקע שם], כתוב בש"ית אויר ליצין (שם) שאם האנשים הרים באילת אינם נהגים יומם טוב שני לעל פי הצעות שאילת אינה נשבעת בחוץ לא-ארץ, גם הוא אין צריך להנוג אלא יום אחר, ואף שלישתו אין הם נהגים כידן, ממי למשעה אין במנוגו שניין ממנהג המקומות [ראו מה שכחוב להלן ס"ק י].

[שעה"צ ס"ק]

5) שם (עמ' ח) כתוב רב האי גאנך, שתקנת יומם טוב שני שמי' הבנאים הדיאשוניים, וכן נהוג יוזקאל דנייאלי, רותקן שההשען בן הון הווא שתניין תקנה זו ולבי האנשיים היוצאים מארץ ישראל לחוץ לא-ארץ ובשם רב סעדיה גאון הובא שם בתחלת התשובה, שםשה ורבינו העיטה על יומם טוב שני מפי הקב"ה, ציווה את בני ישראל על כן. וכותב, שמלבד החחש שםא שכח החשבון בשעת השמד, אכן להקל ביום טוב שני מחמת שהחשבן יודע, כיון שאין אנו יודעים את כל טעמי התקנה, ולא מצעא בית דין שכחו לטל דבר שdonega בבית דין של יוזקאל דנייאל [זראה ספר חורי שני (ויכוח ג אות קל) ומשך חכמה (שםות יב) אשר כתוב טעם גנטוף לתקנה].

לפ"ז, אמר החז"א (שם) שהדבר כל יותר, שהדר לבני יפו עצמה מבואר בברכי יוסף (ס"ק ט) ובשער תשובה (ס"ק ה) שנוהגים בה יום טוב יומם אחד גם לדעת הרמב"ם, כיון שהשלוחים היו מגיעים לשם, אלא שמי' המשיך החז"א להחמיר לעצמו. דעתו הגראפ' קיניבסקי (ארחות בטן שם עמי' קטו) והגראפ' קרלץ (שם) שבמנינו כמעט אין טעם להחמיר בו.

הגראפ' מברиск החמיר לעצמו אף ברושלים לפרש מללאכה ומהחמצ בימים טוב שני (מועדים ומנמים חמ"ח על ח"ג סי' רכ' בא), אך גם הוא לא רצה שיתפרק הדבר לביטים (הגראפ' אוירברך, הלכות שלמה תפלה פט"ז ארחות הלכה הע' 41). טעם חומרתו, מפני שהשוב והויהו במנון המקור היה בערך הדורומי של בית המקור, ולא בערך הצעפני בזמנינו (מועדים ומנמים שם), וכן ירושלים החדרה יירושלים והינה נשבות בעיר אחת, מפניה שיש חומה שבדריליה ביז'אן (ארחות רבנו שם עמי' קיד' בשם הגראפ' קיניבסקי). העיר על כך הגראפ' אוייערבך (יום טוב שני כhalbato מללאם סי' ד אות א), שבין שמקום וזרת הגראפ' היה קרוב מאוד למקומות קרובים כל כה, שבין נוצרה להסתפק בכל המקום שבא-ישראל.

ומוקם שלא היה קיים במנון שקיימו על פי הראיה, אך הוא בתוך תחום של עיר שהגיעה אליה שלוחים, כתוב החז"א (ארוח שם ס"ק א) שדיוט בין העיר. וכן כתוב הקפ' החים (ס"ק ד) לנבי כל מקום שסוכך או נואה בעיר ונאה שע' לקמן (סי' תרפה ס"ב), וכן צידר הגראפ' אוייערבך (יום טוב שני כhalbato שם).

ובגלות ארץ ישראל לענן יומם טוב שני [לדעתי הריטב"א שככל לא נהוג בארץ ישראל יומם טוב שני], דעת החז"א (ספר ארץ ישראל סי' ז את ה), שאילו מקום שלא כhalbato עלי' בבל אלא רק עלי' מצרים, אין עושים בו אלא יום אחד, וכן דעת הגראפ' אליישיב (יום טוב שני כhalbato שם אות ג), וכן צידר הגראפ' אוייערבך (שוו' מנוחת שלמה ח'ב סי' מוד).

ולענן העיר אילית, האם נשבעת בארץ ישראל לענן יומם טוב שני, כתוב הגראפ' טוקצינסקי (ספר ארץ ישראל שם אות ד) שבין שאת המילים "מעלה עקרבים" (במדבר לד ז) וירגס רב סעדיה גאון "עקבה", מוכח שעקבה הסטוכה לאילת נבשאה על ידי של מצרים, ודינה בארץ ישראל לענן יומם טוב שני, וכותב שכן הדין

הַלְכּוֹת יוֹם טוֹב סִימָן תֶּצָוָה

המשר מעמוד קוג

ಡעת הגראפ' אלישיב (שם), ובספר יומם טוב שני כhalbato פ"א הע' עה, שאין להחילף סוללה במכシリ שמי' או להפיעו ביום טוב שני, ואפיילו על ידי נברוי, משום שగורימות שמי' אינה נשבעת ברופואה.

[שעה"צ ס"ק ט]

הההה ביט' טוב וראשון בז'אי יש להחמיר פ'ין שהווע דאוניקא קמו קשbatch(11).

12) ואף שאיסור מלאכה ביום טוב שני אין אלא מדרבן, ובואר בשער' לעיל (סי' שז סי' ה) שומרת לומר לנכרי לעשות איסור דרבנן לצורך אדם החולה במקצת, וכן דין הפטיג' (משב"ז סי' א) שיזיהו מורה בעינינו לומר לנכרי שעשרה מלאכה ביום טוב שני מטעם זה, מ"מ מיבור בשורת דוד בעודה (מדורית אויח' סי' מוד) שאין יומם טוב שני נחשב בשבות לעצן זה, כיון שהחקלא בדור תגרם לוולז ביום

ಡעת הגראפ' אלישיב (שם), ובספר יומם טוב שני כhalbato פ"א הע' עה, שאין יותר לעשות מלאכה בשבת בשבות על ידי ישראל עבורי עבורי שאין במקצת, אף על פי שומרת לעשותה בדרךה על די נברוי, וכן הוכחה בשורת מנוחת יצחק (ח' סי' ט) מדברי ה"ן שהביא המשיב' לעיל (סי' שכח ס"ק קז) [זראה מה שכחנו בהערה שם], והואינו שלא דרבני השו"ע הרב (שם יט'), האגלי טל (מלאכת טהון סי' ייח) והתלה לזרוד (סי' שכח ס"ק כב) שכחנו שומרת לשראל

חלבות יום טוב סימן תצו

ביבורים ומוספים

ሚיתו דוחה שבת, וכך יש להקל ביום טוב שני, מدين ספק טפיקה. וכן דעת הגראי' אלישיב (שם) שמליטים אותו ביום טוב שני, משומם טוב שני בזמנינו אינו אלא מנהג [יאינו דוחה ספק] קיום מצווה דאוריתא של מילחן]. מאידך, בשות' שבת הלו (ח' סי' ר' כתוב ג') כתוב שאין מליט אותו ביום טוב שני, כיון שאנו נוקטים להלכה שמה שמילת הנולד בניתו Kisri אינה דוחה שבת הוא כדין ואוי, ולא רק בתרות ספק, וכן דעת הגראי' פינשטיין (ספר הברית סי' ר' כתוב אוט מ) שלמעה אין למולו ביום טוב שני.

ולענין מילה בזמנה בחוץ לארכ' ביום טוב שני ומולבד מוהל בח' חוץ לארכ' נמצאו שם גם מוהל בן ארץ ישראלי, דעת הגראי' אוירברק (יום טוב שני כלכלה פ"ב הע' ז') שאין עדיפות למול בערך ידי השטורו (שם) נקט שישור מכת מודחות הואו שלושים ותשער מלוקות.

וכן, התוטס (ניר ב, ב ד"ה רבבי יהודה) כתבו שיתכן שיש חילוק בין מכת מרדות הנינתנת כדי לכפות אדם לקיים מצחה, שישורו הוא עד שהצעא בששו או שיקבל את דברי החכמים, לבן מכת מרדות הנינתנת בעונש, שבاه אין טעם שולקה יורה משלשים ותשער מלוקות, עונש הנינתן אפילו למי שעבר על איסורי תורה. וכן כתוב המכחזה'ש בשם הרין (כתובות טז, ב מדפי הרין), אלא אוירברק והגראי' אלישיב (שם פ"א הע' ק) להלבה.

[משנ"ב ס"ק ז]
דרבנן זה בשבת ויום טוב אסור לעשׂות שם רפואה על-ידי עצמו⁽⁸⁾ וכור', ורק בא يوم טוב שני שי' לכתה⁽⁹⁾.
(8) ואף בלילו לרופה ביום טוב, כתוב אכן לסתן (סי' תקלב ס"ק ח) שאסרו, משומם הגירה שמא ישוחק סמנים עברו זה.

(9) ולענין עישון סיגריות ביום טוב שני, כתוב בשות' שואל ומשיב (מהוזר' ח'ב סי' קנה) שבעל ההפלאה התיר, אך שאסר לעשן ביום טוב ראשון, ובאיור בדבריו, שכן שמכואר בפני יהושע (שבת לט, ב ד"ה באיד ואומר) שהעתם להתריר עישון ביום טוב הוא משומם שהיעישון מסיע לבריאות הגוף בכך שעורו לעיכול, יש להתריר זאת על כל פנים ביום טוב שני, כיון שהתריר לעשות בו עניini ורופא, מכואר כאן. וראה מהה אפרים (סי' תקצט ס"א) ושערו תשובה (סי' תקיא ס"ק ח), ובביה"ל (שם ס"ד ד"ה אין), וכן במיחסוק ברכחה (סי' ר' סי' ס"ק יד) ובשדי חמוד (אסיפת דינים מערכת יום טוב סי' א) כתוב ג' שכתבו להתייר, מאידך, בשות' כתוב סופר (ארוח סי' טו) כתוב טעם לאיסטור ג'לאל שכתב גם טעם להתייר. ולענין עישון ביום טוב בזמנינו, ראה מה שכתבנו ביב"ל לסתן (סי' תקיא סי' ד"ה אין).

[משנ"ב ס"ק ז]
לא הקמירו בו ביום טוב שני בשבות דרבנן⁽¹⁰⁾.
(10) מבואר מדבריו שההיסטוריה לכחול את העין אינו אלא מדרבן, ואף על פי שצובע, הרוי מבואר לעיל (סי' שג ס"ק עט) שצבעה בעור האדם אינה אסורה אלא מדרבן [ובקבוק שאין הדרך לצבעו, מבואר לעיל (סי' שכ' ס"ק נח) שאין איסור צבעה כלל]. ולענין כיבוי דילקה ביום טוב שני באפין שאין בה סכנת נפשות אלא רק כדי יתמא לא הבית בעשן, כתוב ביה"ל לסתן (סי' תקיד סי' ד"ה אסורה) שאף שהפריה התיר בוה, שם שהותר לכחול את העין [לצורך הנאת גופן], מ"מ בכך להחמיר בוה, כיון שיש פוסקים אשרו.

ולהפעיל מחייב שמיעה ביום טוב שני, דעת הגראי' אוירברק (מקשי תורה יום טוב סי' ה'อาท' ח) שאסור, כיון שההפעלה אינה נחשבת מעשה רפואי אלא מעשה בנית המכשיר והפעלה, וכן המשך במלואים עמוד 51

[משנ"ב ס"ק ג]
ושערו מכת-מרדות יש בזו דעתו בין הפסיקים, עין במקצת-אברהם ואליה ר' רבבה⁽⁶⁾.

(6) שלדעתי המג'א (ס"ק ב ב שם מריה'י) שיעור מכת מרדות הוא שלש עשרה מכות, אכן הויסוף 'שרובם' לא ממשען. ובאיור המכחזה'ש (שם) שהרמב"ם (פי' מהן ומעה' ה'יב) כתוב לבני אדם שאכל מצחה בערב פסח שמילקדים אותו מכת מרדות עד שתצא נפשו, ומשמע שאין שישור למכת מרדות. וכן מפרש ברטוסטה א (מכות פ"ג ח'), שמכות מרדות על עבריה דרבנן היא עד שיקבל עליו שלא לעבור שוב, או עד שתצא נפשו, וכן נקט ר' רביה (חולין קמא, ב, הובא בברא היטב ס"ק א). והאייר כתוב (ס' תצה ס"ק ט) שהטורו (שם) נקט שישור מכת מודחות הואו שלושים ותשער מלוקות.

אכן, התוטס (ניר ב, ב ד"ה רבבי יהודה) כתבו שיתכן שיש חילוק בין מכת מרדות הנינתנת כדי לכפות אדם לקיים מצחה, שישורו הוא עד שהצעא בששו או שיקבל את דברי החכמים, לבן מכת מרדות הנינתנת בעונש, שבاه אין טעם שולקה יורה משלשים ותשער מלוקות, עונש הנינתן אפילו למי שעבר על איסורי תורה. וכן כתוב המכחזה'ש בשם הרין (כתובות טז, ב מדפי הרין), אלא שלענין מכת מרדות הנינתנת בעונש למי שכבר עבר עבריה, כתוב שקללה היא מלוקות הנינתנת למי שעבר על איסורי תורה, ושעורו תלי באומד בית דין, וכן כתוב הריטב"א (מכות ב, ב) וcohobot מה, ב).

[משנ"ב ס"ק ז]
אלא לענן מות⁽⁷⁾.

(7) וכן לענין שריפת חמץ שנמצא ביום טוב שני של פסח, כתוב הרשייע לעיל (ס' תמו ס"ב) שדיוו בחמץ שנמצא בחול המועד, ולא חמץ שנמצא ביום טוב ראשון, ולפיכך יש לשוטרו ולא לך לככפו על כל. והמושנבר שם (ס"ק ח) כתוב שכמה פוטקים חולקים עלייה וטוביים שדיין יום טוב שני ביום טוב ראשון לכל דבר [וראה מה שהכريع ש להלבה].

וכן דבר שאיןו אסור ביום טוב מודיענא אלא רק מחמת חשש בעלמא, כתוב לעיל (ס' חטו ס"ק ל) בדעת השוע' שם (ס"ח) שאין צריך להחמיר בו ביום טוב שני.
ולענין מילת היינוק שנולד בין השמשות והיום שבו אמורים למלו' צלמיינו ספק תשען חל ביום טוב שני, כתוב השוע' (ו'יד סי' רטו ס"ח) שאין מילו' שהרי נולד בין השמשות, והשוע' שם (ס"ח) אין זה יום מילתו שהרי נולד בין השמשות, והשוע' שם (ס"ח) כתוב שלדעתי הרמב"ם מלט אוטו ביום טוב שני, שהרי גם מילת שהוא שליח דוחה ביום זמנה והוא יום טוב שני, וחסיף, שכן העיר להלכה, וכן משמע בביאור הגראי' שם (ס"ק יד). ובשות' גועז יהודה (ה' י"ז סי' ל) כתוב שמיליט אותו יום השמשי לילדתו, מ'ים תיכן שים וזה חול הוא והיום שלפניו הוא הקודש [וראה מה שכחנן לעיל (בחיתילת ס"ק א) אם יום טוב שני נחשב כספק לענין צירוף לספק פטיקא], וכן כתוב בשות' חותם סופר (ו'יד סי' ר) מטעם אוරור [וראה שם סי' ר' רבנן, ובפתחי תשובה ייריד שם ס"ק ז] וכן כתוב בשות' מתנת ר' אהרון (סי' יאอาท' ג ו-ה), ובשות' שבת הלוי (ח' סי' קסא) וכן דעת הגראי' אוירברק והגראי' אלישיב (יום טוב שני כהילכתו פ"א הע' קא).

וכן לענין תינוק שנולד בניתו Kisri, והיום השמשי לילדתו חל ביום טוב שני, דעת הגראי' אוירברק (שם הע' ק) שמייתו דוחה יום טוב שני, כיון שספק הוא בוגרמא (שבת קללה, ב) אם

מילואים

הלוּכָות יוֹם טוֹב סִימֵן תְּצָה תָּצָו

המשך מעמוד קדום

לפי דברי החוו"א הניל' [שטלת האדרב בכיבוש עולי מצרים], ומוטעם זה כתוב הגראפ' עפשטיין (מועדים ומנוס שט' שמבראו והיה נראה להחמיר בה, מ"מ בין שהגראפ' טוקצינסקי הדיקל לפני החוו"א, יש להקל בדבר משומש דודן יום טוב שוי אינו אלא מספק. וכן כתוב בספר מקראי קדוש (פתח ח' ב' ס' נח אות ב) דודן אילת בארץ ישראל.

מאידך, הגראפ' קניגסקי (פרק א' מהל' תרומות ציון ההלכה ס'ק קט) כתוב בשם החוו"א דודן אילת בחוץ לארכ' ברוחות ומן מובה באאות רבנו ח'ב עמי ששה בשם החוו"א, וכן כתוב בשוו"ת אור לעצין (ח'ג פ'כ'ג תשובה יב). והוסיף הגראפ' קניגסקי (באוור הולכה שם ס'ז ד'ה מאשקלון) שאין ראייה מהשומות העורבויות של הערים בזמננו שכיר היה מן מועלם. ודיעת הגראפ' קניגסקי (ארחות רבנו שם) שהדרבר ספק, וכן דעת הגראפ' אלישיב (יום טוב שני כhalbתו פ'יח הע' יא) שגם שדרבר ספק אכן לחלק שם בעשיות מלאכות ובחמצ' בפסח. ואף הגראפ' קניגסקי. והעיר על כך הגראפ' אוירברך (יום טוב שני כhalbתו שם) שאין לנווה באית אלא אוירברך שכותב (שו"ת מנהת שלמה שם) שאין לנווה באית אלא יום אחר, חזר בו והסתפק בדבריו יום טוב שני כhalbתו שם).

אכן, אדם שנוטע מארץ ישראל לאילת לחג זאין דעתו להשתתקע שם, כתוב בשוו"ת אור לעצין (שם) שאם האנשים הגרים באילת אינם נהגים יום טוב שני געל פי הדעות שאילת אינה נשחת בחוץ לארכ', גם הוא איתן צריך לנזהוג אלא יום אחד, ואף שלישיתו אין הם נהגים כדין, מ"מ למשעה אין במונגו שניי ממנהגו המוקם לאוראה מה שבתנו להלן (ס'ק ז').

[שעה"צ ס'ק ז]

יען בתקשות הקאוגנים ליק ס'קן א' קשובה אונקה בעתן ה^ה (5) שם (עמ' ח) כתוב רב האיג אגן, שתקנת יום טוב שני היא מימי הבנאים הריאנסונים, וכן נהגו יוחזקל ודניאל, ויתכן שיוחשע בן נון הוא שתיקן תקנה זו לבני האנדים הייחזאים מארץ ישראל לחוץ לארכ' ובשם רב סעדיה גאנון הובא שם בתקופת התשובה, שימושה ריבינו הצעודה על יום טוב שני מפי הקיבלה, וציהה את בני ישראל על כן. וכותב, שמלבד החשש שהוא ישכח החשbon בשעת השמד, אין להקל ביום טוב שני מחמת שחחובן יודע, כיון שאנו יודעים את כל תעמי דתוקנה, ולא נגעنا בית דין דין שבכו לבטל דבר שהונוג בבית דין של יוחזקל ודניאל זוראה ספר חורי שני (וכזה ג' אות קל) ומהן חכמה (שנות יב א) שכטו טעם נסף לתקנת).

הלוּכָות יוֹם טוֹב סִימֵן תְּצָה

המשך מעמוד קג

לעשוה מלאה דאוריתא על ידי שינוי עבור חולה שאין בו סכנה. וזה חי אדם (ס'ט ס'ט סי'ב' קצבי'ע (כל' צא סי') עורך השלחן (ס'ר' שב' סי'ז) ושולחן עצי שישים שכטו בדורו המשנ'ב. [ורואה שש'ב' כ' פ'ג' הע' יז, בשם הגראפ' אוירברך, רשות שבת החלוי (ח' ח' צ' צ'י)].

[שעה"צ ס'ק י]

וגם עלי'י עפ'ס אינו פקר במקל'אקה דאוריתא⁽¹²⁾.

(12) ואף שאיטור מלאה ביום טוב שני אינו אלא מודרבנן, ומובהר בשער' לעיל (ס' יז סי') שמותר לומר לנכרי לעשות איסור דרבנן לצרוך אדם החולח במקצת, וכן דין הפטמי' (משב' סי' א) שיהיה מותר בעינינו לומר לנכרי שעשה מלאכה ביום טוב שני מטעם זה, מ"מ מבואר בשוו"ת נדע ביהודה (מהדרית או"ח סי' מ"ד) שאין יום טוב שני נחשב כשבת לענין זה, בין שהקללא בדבר תגרום לזלזול ביום

לפוג, אמר החוו"א (שם) שהדרבר כל יותר, שהדר בלביו יפו עצמה מבואר בברכי יוסף (ס'ק ט) ובשער תשובה (ס'ק ח) שנוהגים בה יום טוב יום אחד גם לדעת הרובנים, בין שהשלוחים הם מוגעים לשם, אלא שמי' המשך החוו"א להחמיר לעצמו. ודעת הגראפ' קניגסקי (ארחות רבנן שם עמי' קט) והגראפ' קרלי'ץ (שם) שבמנגנו במעט אין טעם להחמיר בזה.

הגראפ' מבrik החמי'ר לעצמו אף בירושלים לפירוש מללאכה ומוחמץ ביום טוב שני (מועדים ומנוס ח'ח על ח'ג סי' ר'כא), אך גם הוא לא עצה שיפרנסם הדבר לרבים (הגראפ' אוירברך, הליכות שלמה תפלה פט'ז אהות הולכה הע' 41). ושם חומרו, מפני שהישוב היהודי בזמנ המקדש היהبعد הרומי של בית המקדש, ולא בצד הצפוני כבמנגנו (מועדים ומנוס שם), ואין ירושלים החדש וירושלים הדינה נשבות בעיר אחת, מפני שיש חומה שנברידלה ביניין (ארחות רבנן שם עמי' קיד בשם הגראפ' קניגסקי). והעיר על כך הגראפ' אוירברך (יום טוב שני כhalbתו מלואים סי' ד' אות א), שכן שנקוט דירת הגראפ' היה קרוב מאד למקום המקדש, קשה לומר שלא היו השלחמים מגיעים לשם, ואם יש מקום להסתפק במקום קרוב כל כך, שוב נצטרך להסתפק בכל המקומות שבארץ ישראל.

ומוקם שלא היה במקם קיים במקן שקידשו על פי הראיה, אך הוא בתוך תחום של עיר שהגיעה אליה שלחים, כתוב החוו"א (ארח שם ס'ק א) שדעת כהן העוי. וכן כתוב הcpu החחים (ס'ק ד) לגבי כל מקום שסמרק או ראה לעיר [ראיה שעשו לקמן (ס'ר' תרפה סי' ב)], וכן צידד הגראפ' אוירברך (יום טוב שני כhalbתו שם).

ובגולות ארץ ישראל לענין יום טוב שני [لدעת הריטב"א שככל לא נהוג בארץ ישראל יום טוב שני], דעתה החוו"א (ספר ארץ ישראל סי' ז' אות ה), שאיפלו מקום שלא ב手机版 עלי בבל אלא רק על סי' ז' אוות ה), אין עשים בו אלא יום אחד, וכן דעת הגראפ' אלישיב (יום טוב שני כhalbתו שם אות ג), וכן צידד הגראפ' אוירברך (שו"ת מנהת שלמה ח'ב סי' מ"ד).

ולענין העיר איליה, האם נשחת בארץ ישראל לענין יום טוב שני, כתוב הגראפ' טוקצינסקי (ספר ארץ ישראל שם אות ד) שפין שאית המילים "מלעה עקרבים" (במדריך לד' ז' תירוגם ורב סעדיה וגאון עקיבא), מוכח שעקבה הטסוכה לאילת נבשחה על ידי עולי מצרים, ווינה בארץ ישראל לענין יום טוב שני, וכותב שכן הדין

דעת הגראפ' אלישיב (שם), ובספר יום טוב שני כhalbתו פ'א הע' עה) שאין להחולף סוללה במכשורי שמעיה או להפעלו ביום טוב שני, ואיפלו על ידי נכרי, משום שగימטה שמעיה אינה נשחת כראופה.

[שעה"צ ס'ק ט]

ההגה בימי' טוב ראנון בונדי יש להחמיר פין שהווא דאוריתא קמו בשתת⁽¹¹⁾.

(11) מבואר מדבריו, שאין היתר לעשות מלאכה בשבת בשינוי על ידי ישראל עבור חולה שאין בו סכנה, אך על פי שמותר לשוחה כדרךה על ידי נכרי, וכן הוכח בשוו"ת מנוחה יצחק (ח' סי' ט) מדברי הרוי' שהביא המשנ'ב לעיל (ס'ר' שב' סי' קז) [וראה מה שכטו בהערה שוו"ת נדע ביהודה (שם סי' ט), האגלי ט' (מלאה לטווחן סי' ית) והותלה לדור (ס'ר' שב' סי' ב)] שכטו שמותר לישראל

מילואים

הלבות يوم טוב סימן תצו

המשך מעמוד קודם

שלאחור הפסח, והוזר הרב וקנאו מהנכרי במושגאי שביעי של פסח, האם נחטב בחמש שער עליו הפסח לענן הבן חוויל, ראה מה שכתבנו לעיל (ס"י תמח ס"ק ד').

ולענין אמרת שנים מקרה ואחד תרגום כש庫ראים בחוץ לארכן קריאה אהרת מברץ' ישראל, ראה מה שכתבנו לעיל (ס"י רפה ס"ק יב).

טוב שני, וכשות שאסור לומר לנכרי לבנות בית כנסת ביום טוב שני, אף על פי שהותר שבות דשבות במקום מצור, וכן נקט בשורת אחיזור (ח"ג ס"י ט) את ב', וכן כתוב האמור בינה (דיני שבת סוף ס"י ב).

[משנ"ב ס"ק ט]
[אסורים לעשׂות מלְאכה⁽¹³⁾.]
(13) ולענין חמץ של בן חוויל הנמעא בארכי שנזכר לנכרי עד היום

הלבות יום טוב סימן תצו

המשך מעמוד 206

השמטה לטהרת הדרות, לנבי בן ארץ ישראל הנמצא בחוץ לארכן. וכן נקט הריש"ש סלט (הורחות בינו שמואל סלט ח"א סי' יז עמי' קכ') לעיקר ההללה, אלא שלענין עשיית מלאכה חשש לעת המחרידים. אכן, רוב הפטוסקים והמשניב' כאן לא פסקו כן, וכותבו שדי' האודם נקבע לפני מקום מגוריו, וכן מבואר בש"ת אבנת רוכבל (ס"י ב), ומ"מ בגין הגיה"ע גראודינסקי (ח"ג מכתב ה) כתוב שיש לצרף את דברי החכם עבוי בסעיף לחקל, שכן צירופו את דבריו הגוריר בעניגס (מוועדים ומונחים ח"ז סי' ט) את סי' קכ' בהגהה, הנרשאי איערבך (שו"ת מנוחה ח"א סי' ח'ז סי' יב) אמר, ג', והגיה"ש ואונגר שווית שבת ולהי' ח"ה סי' סה, ח'ז סי' קס'א). מאידך, דעת הנרוייש אלישיב ווות' טוב שני כhalbכתו פ"ב הע' יב) שאן לצרף את דעת החכם צבי פאללו בסעף, רקון שאף בנו בש"ת שאלת יעבע"ץ (ס"י קס' כה' דה' אמרת) לא ודילך דבריהם.

לחושב שעורך הוא את הסדר במקומות אחר. והוסיף הנרשאי את ערבך, שאף טוב יותר שעישה כן, בין שבחוות עמהם הרי משנה הוא ממנהם בכרך מברך עמהם כמה ברכות.

[שעה צ' ס"ק יח]

ענין בשלוט' עירוק פג'ר'ז בזנה⁽²⁴⁾.

(24) שם (ס"י א) כתוב, שכן חוץ לארכן הנמעא בארץ ישראל ועתו לחוץ לחוץ לארכן, נהוג כדין בן ארץ ישראל זוכתב שיש חולקים, וראה דבריו במוהרדר'ב סי' א' סי' ח), וכן מבואר בשורית חכם צבי (ס"י קס') שאן הנהגת דיני יומם טוב שני תליה לפיקד מוקם מגוריו של האודם, אללא לפיקד מוקם בו הוא נמצוא בחוץ, וכן כתוב בשורית שאל' ומшиб' (מהדרה תלהאה ח'ג סי' כח דה' הנה דה' עדר), וכן בשורית אבני נור (אייח' סי' ד' תקלט

הלבות יום טוב סימן תצו

המשך מעמוד קד

אגורות משה כתוב (ח'רמ' ח'ב סי' ב), שלא ניתן שייחסב אדם זה בכך חוץ לארכן והן אכן בן ארץ ישראל. ומי שמכיר דירה בחוץ לארכן, וכן דירה בארץ ישראל שבת השנה או דר במסחר רובה השנה, והואו לחוץ לארכן למשך מלחמה וודשים בעזה היה עם משפחתו, כתוב בשווית שסט דלו' (שם) שדי' בן ארץ ישראל, אלא שנדון לחומו גם בן חוץ לארכן מהמת ספק, או מהמת דין' ענותנים לעלי וחרמו מקום שהולך לשם.

ובן חוץ לארכן שככל שלשת הרגלים מקפיד באופן קבוע להיות בארץ ישאל בדריה שיש לו שם, כתוב הגורש'י איערבך (שורת מנוחה שלמה ח"א סי' ט) שנראה שאיתו ציריך לעשות שני ימים טובים, כיון שההבדל בין ארץ ישראל לחוץ לארכן לענן וזה איט' אלא שלשת הרגלים, והרי בכל שלשתם הוא נמצוא תמיד בארץ ישראל. וכותב, שגם מי שרצה להחמיר בזה ולהימנע מלמלאכה ביום טוב שני, מ"מ יניהם בחפלין, ותפלל תפילה חול, ולא יקרש על ההיי. ובשו"ת שבת הליי (שם) נראה שהסתפק בדבר זה. מאידך, דעת הנרוייש אלישיב והגיה"ע אבא שאול יומם טוב שני כhalbכתו פ"ז הע' ט) שדי' בן חוץ לארכן, כיון שם עיקרי דירתו במסחר השנה.

סימן תצ

דיני בקנאה בימים טוב

[משנ"ב ס"ק א]

איך' ג'ומקה, דאסטור פקצ'יה וטח'יה⁽²⁵⁾ וכו', וגם מקצתה⁽²⁶⁾). (1) וליטול דג מטפל מים [שaanן בו מושם ציודה], כתוב בספר מונה

בארץ ישראל ולגור בארץ ישראל ואין חשש שהוינו יעכבהו, דינו בגין ארץ ישראל, גם אם דעתו שם לא ימצע שירוק בארץ ישראל יסע לחוץ לארכן וגורר שם.

ובחרו בן חוץ לארכן תלוי בדתת הוריו, ומוסתק אם ישאר לגור בארץ ישראל, דעת החורא והגוריר בעניגס (מוועדים ומונחים ח'ז סי' קכ' הע' א) והגיה"ש אלישיב (יום טוב שני כhalbכתו פ"ז הע' ט) שאיתו נהג בגין חוץ לארכן אלא לעניין פרישה מלמלאכה, אך לבי שאור הדינין דינו בגין ארץ ישראל. מאידך, דעת הגאון מטשעבן הגרי"ע דישנסקי (מוועדים חמנים שם) שדי' בן חוץ לארכן, וכן צייד הגורי"ם מריבסקי (שם), וכן דעת הגיה"פ שיינברג (יום טוב שני כhalbכתו תשובה מגוזל הפטוסקים סי' א' סי' ב אות ט) שמדובר במשניב' שעוד שאיתו מוחלט שלא לדור בחוץ לארכן, דינו בגין חוץ לארכן, כמובא בთחילה והעה.

ואדם הדר בגין קבוע שנה בארץ ישראל שניה בחוץ לארכן, כתוב בשורית מהריטץ צחakin (ס' נב) שבזמן שהוא בארץ דינו בגין חוץ לארכן ובזמן שהוא בחוץ לארכן דינו בגין חוץ לארכן, וכן מי שדר בחוץ שניה בארץ ישראל וכחזי' שניה בחוץ לארכן גם אם אין זה החז' שניה במדיקן. דעת הנרוייש אלישיב (יום טוב שני כhalbכתו פ"ז הע' א) שאיתו נהג בכון מטוסים, ולפיקד עליו לנוהג בכפי המוקם שבו הוא נמצוא באוטו יומם טוב. וכן כתוב בשורית שבת הליי (ח'ג סי' ס"ר) לבי מי שדר בקביעות חלק חדשני ההשנה בארץ ישראל חלק מהם בחוץ לארכן אופן' שה, דעת הנרוייש אלישיב (שם הע' ב' ב' שמ'יא) בחויתו בארץ ישראל עליו להחמיר לענן עשיית מלאכה ואכילת חמץ, כיון שאיתם אלה שב ואל תעשה' [זהותם], שאם פרנסתו אינה אלא באחד מהמקומות, דינו בגין אותו מקום בלבד]. מאידך, בשורית

שפטן בז, ואמ' הוא צירבָן אין מחייבין לנדוֹת (א) אלא (ב) מל'ין אותו: ב [*] אין חילוק בין ראשון לשני (ד) אלא ביענַן מות (ה) יונַן לבלח אמת העין הגה (ו) או שאר חול' שאן בו ובאייר שם כיב' ד אורות טים ספנה (ז) רוק יוסטס. ואך-על-פי שאסור בראשון אלא על-ידי (ג) איינז-יהודי אם אין בו ספנה, (ו) בשני מחר אפלול על-ידי ישראל, חז' מיום טוב שני של ראש השנה, דשני ימים קדשה חחת אריכתא הון:

והמנדי פ"ג): ג [*] **דְּבָנֵי אָרֶץ יִשְׂרָאֵל** שָׁבֹאו לְחֻזָּה לְאָרֶץ, (ט) אֲסֻרוּם לְעַשּׂוֹת מְלָאָכָה בַּיּוֹם טוֹב שְׁנִי

שערית תשובה

באוור הלכה

ונזנ'ו יומם טוב, ואנש דחק לפרש דברי הכתובים בפ' קאנן דה:
אנפ' שעה להם גסא אמור בפ', עזרע עין:

אלא מדרנן, אם-כן פִי עֲבָר בַּו עַל אַזְהָר שָׁהָוָה קָרֵי הַוָּא
כענוק את כלו וילקי קחמירו עליו, מה שאאן אין כיומיטוב
ראשון שאינו עוזרו בפה שצבר על שכות, שחררי באסורה
דאינטמא שבו לא עקרו. ויש פוטקסים חולקים בז'ה, ולזירזה אין
חלוק כלל בין יוסטוב ואשונן לאשנין, (ג) והדבר פשוט רק לפ'
ראות עני סדרנים במאה שרואין ?פ' קעגן, אם לךקל צליין
במלכות או להקמיף ערלו' בגדיין, רק שהשרות בידם אפללו' לנדוותן.
תחבור קאוחרונים, דאמ עשה הקבר על-פי הוראת חכם שטעעה אין
לndoותן, שחררי שונג הואה: (ג) אֶלָּא מַלְקָנִין אָתוֹ. וושערו מפתה
ברחות יש בוה דעות בין קפוסקים, ען באנט-אברהם ואלה

רב'ה: ב' (ד) אלא לענין מות). מושם בכו"ז, ויתיבкар עלקפן בסיטון תחקור. ולענין כבוי דלקה עין פרי מחש, ויתיבкар עלקפן בסיטון תקידק עיפוי: (ה) וכן נחל את העין. מניין (ו) שיש בעיננו קצתי, וכן גופו בירא איזינו מיליש' מחוש' בגונו מוחמת העין, וכך בוגרנו זה בשבח ויזומט-טוב אסור על עשות שום רפהואה על-ידי עצמו⁽⁹⁾ אפללו בשני, וכמו שפתיבкар עליל סיקון שכח עיפוי זו במשמונה ברורה עיפוי רקען נב, וכקה באיזומ-טוב שני שרי לבלחלה⁽¹⁰⁾ (ו) ואפללו kali שנוי: (ו) או שאר חלי. גומגן באשינו قولל כל הגורף: (ז) בשני מטר וככו. שמייני (ט) הנקה הגורף לא הנקה מירנו בו כיום-טוב שני בשבות דרכנן⁽¹¹⁾: (ח) אסור ליטראל וככו. ואפללו (ט) מש בכל גופו נמי אסור (כ) על-ידי עצמו. קח באפור וקפר: אקס הנפל או הנטיר וונדר דם בקוקום נפיחתו או נגיחתו, אין חשיב חלי הקפנמי, (ו) ומماחר שאין מצער קל-כח ונכול לתמתקן למחר בלא סבנה, גראה קא-אסור לנטקי דם שקורין עירפ"ז [ובלושונג בא-קאנע'סן]⁽¹²⁾. אפללו כיום-טוב שני של גלilioות ואפללו על-ידי עיפוים, עד כאן לשונו: ג' (ט) אסורים לעשות מלאכיה⁽¹³⁾. דונונין עלי חמי מוקום

שער הצלון